

COLEGIUL NAȚIONAL „CANTEMIR-VODĂ”

Str. Viitorului nr. 60, sector 2, București

TEST ÎN VEDEREA CONSTITUIRII COLECTIVULUI DE ELEVI DE CLASA A V-A

ANUL ȘCOLAR 2025-2026

PROBA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

NOTĂ:

Testul de limba și literatura română, în vederea constituirii colectivului de elevi de clasa a V-a, se raportează la programa în vigoare pentru învățământul primar, mai precis la programa aprobată pentru clasele a III-a și a IV-a. Itemii urmăresc evaluarea competențelor de receptare a mesajelor scrise în diferite contexte de comunicare, precum și a competențelor de redactare a unor mesaje în diferite situații de comunicare. În acest context, structura subiectului propus va avea în vedere trei componente, în proporții egale: înțelegerea textului scris, utilizarea corectă a limbii române și redactarea unor texte creative.

Timpul de lucru alocat rezolvării subiectului este de 90 de minute. Se acordă 10 puncte din oficiu.

TEST DE APTITUDINI ȘI CUNOȘTINȚE – CLASA A V-A: MODEL

Citește cu atenție textul următor pentru a răspunde la cerințe:

Călătoria celor doi se scurse fără cine știe ce peripeții. Și, spre norocul lor, nici vremea nu li se arăta potrivnică. O briză ușoară continua să le umfle pânza zi și noapte [...].

– Aș vrea să știu totuși, mai spunea Jim, din când în când, gânditor, încotro ne îndreptăm.

– Habar n-am, îi răspundea de fiecare dată Lukas, adăugând însă, pe un ton care să-i dea încredere băiatului: Numai așa, navigând la întâmplare, o să avem și noi parte de niscaiva* surprize. [...]

Peste zi, cei doi își spuneau unul altuia o sumedenie de povești, fredonau câte un cântecel sau jucau câte o partidă de „Nu te supăra, frate!”. Iar asta i se datora lui Lukas care, precaut*, luase la drum o cutie cu mai multe jocuri de societate. Nu de alta, dar își făcuse socoteala că o să aibă parte de o călătorie destul de lungă. [...]

Într-o bună dimineață – mai exact, tocmai în cea de-a treia zi dintr-a patra săptămână de când călătoreau –, Jim făcu el ce făcu și se trezi devreme de tot. Și asta pentru că tocmai simțise o smucitură zdravănă.

Dar ce-o mai fi și asta? își zise el în gând. [...]

Și, pentru că Lukas mai dormea încă, Jim se hotărî să cerceteze singur împrejurimile. Grijiu nevoie mare cu somnul prietenului său, se ridică în picioare, se înalță puțin pe vârfuri și privi afară pe fereastră.

În lumina roșiatică a zorilor, i se înfățișă înaintea ochilor o priveliște de o frumusețe și dulceață răpitoare. Așa o minunăție nu-i mai fusese dat să vadă vreodată. Nici măcar în cărțile poștale sau în alte ilustrații.

Nu, nu, își spuse el după o bucată de vreme, așa ceva nici nu poate fi adevărat. Mi-e teamă că visez, că visez că sunt aici și că văd ceea ce văd.

Se mai înalță o dată în picioare și privi pe fereastră, ochii umplându-i-se din nou de mândrețea priveliștii știute. Minunății peste minunății de copaci și flori, în culori și forme nemaivăzute îi întâmpinară privirea. Ciudat lucru însă, toate cele păreau străvezii, străvezii ca sticla colorată. Iar în fața ferestrei prin care se uita Jim, răsărise un ditamai copacul gros și bătrân, atât de zdravăn, că nici trei oameni prinși în lanț nu i-ar fi putut cuprinde trunchiul. Minunea cea mai mare era că, oricât ar fi fost trunchiul acela de plin, puteai zări tot ce se afla îndărătul său, privind de-a dreptul prin el, ca și când te-ai fi aflat în fața sticlei unui acvariu. Copacul însuși bătea într-o culoare dulce, violetă, și, tocmai din pricina asta, tot ce era în spatele lui împrumutase aceeași nuanță. [...] Din depărtarea de la care privea Jim, totul semăna cu ornamentele de pe marginile foilor de caiet ale unui copil uriaș.

(Michael Ende, *Jim Năsturel și Lukas, mecanicul de locomotivă*)

**niscaiva* - niște

**precaut* - grijuliu

A. Înțelegerea textului**(30 de puncte)**

1. Notează câte un cuvânt cu sens asemănător pentru următorii termeni extrași din textul-suport:

6 puncte

<i>peripeții</i>	
<i>ușoară</i>	
<i>se înălță</i>	

2. Completează spațiile libere cu informații din text:

5 puncte

- a. Jim vrea să afle _____.
- b. Cei doi prieteni puteau juca jocuri de societate pentru că _____.
- c. Jim s-a trezit pentru că _____.
- d. Jim se teme că _____.
- e. Copacul din fața ferestrei avea culoarea _____.

3. Notează X în dreptul fiecărui enunț referitor la textul dat, pentru a stabili dacă informațiile oferite sunt corecte sau incorecte.

8 puncte

ENUNȚUL	CORECT	INCORECT
Cei doi parteneri de călătorie își petrec timpul jucându-se, cântând sau spunând povești.		
Jim și Lukas știu exact încotro se îndreaptă.		
Priveliștea pe care o descoperă Jim este banală.		
Jim se uită în caietul unui copil.		

4. Menționează, într-un enunț, două lucruri care îl impresionează pe Jim atunci când privește pe fereastră.

6 puncte

5. Precizează, într-un enunț, o trăsătură a personajului Jim, pe care o identifici în următorul fragment:
Și, pentru că Lukas mai dormea încă, Jim se hotărî să cerceteze singur împrejurimile.

5 puncte

B. Utilizarea corectă a limbii române

(30 de puncte)

1. Transcrie din text un substantiv de genul feminin, un pronume personal la persoana a III-a și un verb la timpul trecut. 6 puncte

substantiv de gen feminin: _____.

pronume personal la persoana a III-a: _____.

verb la timpul trecut: _____.

2. Transcrie din enunțul următor subiectul, predicatul și o altă parte de propoziție, la alegerea ta:

... *totul semăna cu ornamentele de pe marginile foilor de caiet ale unui copil uriaș.* 6 puncte

subiect: _____

predicat: _____

altă parte de propoziție: _____

3. Taie, în enunțurile următoare, forma greșită de plural: 4 puncte

a. Când te trezești, nu trebuie să iei în seamă *visele/visurile* pe care le-ai avut.

b. Copil fiind, *visele/visurile* lui erau să devină scriitor și să călătorească.

4. Alcătuieste enunțuri cu fiecare dintre ortogramele de mai jos: 8 puncte

mai: _____

m-ai: _____

mie: _____

mi-e: _____

la: _____

l-a: _____

săi: _____

să-i: _____

5. Completează enunțul de mai jos cu semnele de punctuație necesare: *Hei hei hei mormăi Lukas în timp ce își făcea loc să se salte în picioare* 6 puncte

C. Redactarea de text creativ

(30 de puncte)

Scie o compunere, de minimum 100 de cuvinte, în care să povestești o întâmplare prin care trec Jim și Lukas pe insula pe care ajung.

În realizarea compunerii tale, vei avea în vedere următoarele:

Conținutul compunerii:

- să precizezi spațiul și timpul în care au loc întâmplările;
- să relatezi întâmplarea la care participă cei doi prieteni;
- să introduci două întrebări pe care le pun personajele în locul unde ajung;
- să alegi un titlu potrivit pentru compunerea ta;

(total 20 de puncte)

Redactarea compunerii:

- să incluzi părțile componente ale unei compuneri: introducere, cuprins și încheiere;
- să respecti normele de punctuație;
- să respecti normele de ortografie;
- să așezi corect textul în pagină;
- să respecti numărul de cuvinte indicat.

(total 10 puncte)

Notă!

Vei primi punctajul pentru redactare doar în cazul în care compunerea ta are minimum 100 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

Timpul de lucru este de 90 de minute.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor. Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare altele decât cele precizate explicit în barem

A. Înțelegerea textului

(30 de puncte)

1. De exemplu: *peripeții* - aventuri, *ușoară* - lină, domoală, *se înalță* - se ridică

Total: 2 x 3 puncte = 6 puncte

2. De exemplu:

- a. Jim vrea să afle încotro se îndreaptă.
- b. Cei doi prieteni puteau juca jocuri de societate pentru că Lukas luase cu ei o cutie de jocuri.
- c. Jim s-a trezit pentru că a simțit o zdruncinătură puternică.
- d. Jim se teme că visează.
- e. Copacul din fața ferestrei avea culoarea violet.

Se punctează orice formulare corectă a răspunsului.

Total: 5 x 1 punct = 5 puncte

3.

ENUNȚUL	CORECT	INCORECT
Cei doi parteneri de călătorie își petrec timpul jucându-se, cântând sau spunând povești.	X	
Jim și Lukas știu exact încotro se îndreaptă.		X
Priveliștea pe care o descoperă Jim este banală.		X
Jim se uită în caietul unui copil.		X

Total: 2 x 4 puncte = 8 puncte

4. De exemplu: priveliștea, copaci, flori. câte 2 puncte pentru fiecare element menționat, 2 x 2 puncte, 1 punct pentru răspunsul în enunț/enunțuri, 1 punct pentru ortografie și punctuație.

Total: 6 puncte

5. De exemplu: Jim este curajos, curios, neînfricat etc. 3 puncte pentru precizarea trăsăturii, 1 punct pentru răspunsul în enunț/enunțuri, 1 punct pentru ortografie și punctuație.

Total: 5 puncte

B. Utilizarea corectă a limbii române**(30 de puncte)**

1. De exemplu:

substantiv de gen feminin: *călătoria, briza* etc.pronume personal la persoana a III-a: *lor, le, îi, el* etcverb la timpul trecut: (*se*) *scurse, luase, era* etc.

Total: 3 x 2 puncte = 6 puncte

2. De exemplu:

subiect: *totul*predicat: *semăna*altă parte de propoziție: *cu ornamentele, unui copil, uriaș* etc.

Total: 3 x 2 puncte = 6 puncte

3. Când te trezești, nu trebuie să iei în seamă *visele* pe care le-ai avut.;Copil fiind, *visurile* lui erau să devină scriitor și să călătorească.

Total: 2 x 2 puncte = 4 puncte

4. Fiecare enunț corect se notează cu 1 punct.

Total: 8 x 1 punct = 8 puncte

5. — Hei, hei, hei! mormăi Lukas, în timp ce își făcea loc să se salte în picioare.

Total: 6 x 1 punct = 6 puncte

C. Redactarea de text creativ**(30 de puncte)****Conținutul compunerii****20 de puncte**

a) câte 2 puncte pentru menționarea fiecărui element al contextului spațio-temporal. 4 puncte

b) respectarea succesiunii logice a evenimentelor - 6 p; respectarea parțială a succesiunii logice a evenimentelor - 4 p; nerespectarea succesiunii logice a evenimentelor, schematism - 2 p; lipsa tiparului narativ - 0 p. 6 puncte

c) câte 3 puncte pentru fiecare replică de dialog utilizată în compunere 6 puncte

d) menționarea titlului 4 puncte

Redactarea compunerii**10 puncte**

e) respectarea structurii specifice unei compuneri (introducere; cuprins; încheiere) 1 punct

g) marcarea corectă a paragrafelor 1 punct

h) corectitudine gramaticală: în totalitate - 2 p; 1 greșeală - 1p; 2 greșeli sau mai multe greșeli - 0 p
2 puncte

i) claritatea și coerența exprimării	1 punct
j) respectarea normelor de ortografie: (0 - 1 greșeli - 2 p; 2 sau mai multe greșeli - 0 p).	2 puncte
k) respectarea normelor de punctuație (0 - 1 greșeli - 2 p; 2 sau mai multe greșeli - 0 p)	2 puncte
l) lizibilitatea și așezarea în pagină	1 punct

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 100 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

Se acordă 10 puncte din oficiu.